

Z rokovania v Bruseli

Na stretnutí pracovnej skupiny COPA COGECA pre rozvoj vidieka bola zástupcom členských organizácií predstavená pozícia COPA COGECA k Európskej zelenej dohode (na Slovensku sa používa aj termín Európsky ekologický dohovor).

Cieľom Európskej zelenej dohody je „transformovať EÚ na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje, kde budú do roku 2050 čisté emisie skleníkových plynov na nule a kde hospodársky rast nezávisí od využívania zdrojov. Jej cieľom je takisto ochraňovať, šetriť a zveľaďovať prírodný kapitál EÚ a chrániť zdravie a blaho občanov pred environmentálnymi rizikami a vplyvmi.“

Z farmy na vidličku

Tento ambiciózny plán Európskej komisie zameraný na opatrenia na ochranu životného prostredia a prevenciu a boj s klimatickými zmenami zasiahne všetky kľúčové oblasti politiky EÚ, vrátane pôdohospodárstva. Súčasťou tohto plánu bude stratégia Z farmy na vidličku (Farm to Fork alebo aj F2F). Stratégiu chce Európska komisia predstaviť pravdepodobne 31. marca 2020. Predchádzať by tomu mala verejná konzultácia s odbornou a laickou verejnosťou. Zasadanie skupiny pre občiansky dialóg, ktorá bola Európskou komisiou zvolaná na 7. februára 2020, bolo prvou konzultáciou s odbornou verejnosťou k tejto problematike.

V marci 2020 bude tiež predstavená súvisiaca stratégia EÚ pre biodiverzitu - konkrétne opatrenia by mali byť implementované od roku 2021.

Zástupcovia Európskej komisie informovali, že strategické plány Spoločnej poľnohospodárskej politiky musia plne reflektovať ambície stratégie Z farmy na vidličku (a Európskej zelenej dohody) – zníženie používania prípravkov na ochranu rastlín, hnojív a antibiotík a tiež zintenzívnenie používania udržateľných spôsobov hospodárenia (ekologická produkcia). Do konca júna 2021 by sa mala uskutočniť revízia celej dotknutej legislatívy a následne bude prijatý tzv. „Climate Law“.

Potrebujeme odpovede

COPA COGECA zriadi okamžite pracovnú skupinu, ktorá by mala prvýkrát zasadať 27.2.2020. Podľa SPPK potrebujeme čas na analýzu a diskusiu, pretože je to globálny dokument, ktorý náš sektor výrazne zasiahne. Informácie, ktoré sa dostávajú k odbornej verejnosti, sú nedostatočné! Aj z toho mála informácií, ktoré máme, vyvstáva niekoľko otázok:

- Kedy sa predpokladá uplatňovanie dohody / stratégie v praxi? Nazdávame sa, že jej uplatňovaniu najskôr musí predchádzať skríning národnej legislatívy členských štátov (vrátane sekundárnej legislatívy), ako aj štatistických informácií, napr. o používaní hnojív a prípravkov na ochranu rastlín.
- Akým spôsobom bude dohoda / stratégia transformovaná do strategických plánov SPP, keďže ich schvaľovací proces sa predpokladá v roku 2021?
- Je nevyhnutné, aby rovnaké zelené požiadavky boli kladené na produkciu poľnohospodárskych výrobkov a potravín dovážaných z tretích krajín, a to súbežne s implementáciou dohody / stratégie!
- Pred prijatím jednotlivých opatrení a implementáciou dohody / stratégie, je potrebné vypočítať jej dopady na poľnohospodárstvo jednotlivých členských štátov, nielen EÚ ako celku!
- Nie je možné od poľnohospodárov požadovať viac mimoprodukčných funkcií za menej finančných prostriedkov. Je preto nevyhnutné nastaviť financovanie z iných verejných zdrojov, aby ťarchu zelených opatrení neniesli na sebe len poľnohospodári, potravinári a lesníci!

Dôležitý postoj vlády SR

Problematikou Európskej zelenej dohody sa už začala zaoberať aj vláda SR, ktorá dala do skráteného medzirezortného pripomienkového konania materiál „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Európsky ekologický dohovor“. Zároveň vláda SR predložila do medzirezortného pripomienkového konania materiál „Návrh na zriadenie Rady vlády pre Európsku zelenú dohodu a nízkouhlíkovú transformáciu“. Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora požiadala o zastúpenie v tomto orgáne.

Informáciu o návrhu nariadenia o prechodnom období poskytla spravodajkyňa Výboru Európskeho parlamentu pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka Elsi Katainen. Hlavným princípom je pokračovanie v súčasných pravidlách (Európska zelená dohoda sa nebude brať do úvahy, ale mohlo by k tomu prísť napríklad pri dlhšom ako 2-ročnom prechodnom období) s využitím finančných prostriedkov pre nové programovacie obdobie 2021 – 2027. Termín na pripomienkovanie v rámci Výboru Európskeho parlamentu pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka je stanovený na 25. februára 2020 a po zapracovaní pripomienok by mal výbor hlasovať na konci apríla.

Snahou je prijať nariadenie v pléne Európskeho parlamentu najneskôr do 30. júna 2020. Najdiskutovanejšou otázkou je trvanie prechodného obdobia. Z časového hľadiska postupnosti jednotlivých krokov schvaľovacieho procesu legislatívy a strategických plánov SPP je možné dosiahnuť 1-ročné prechodné obdobie len za predpokladu, ak budú všetky právne predpisy odsúhlasené v Európskom parlamente do 30. júna 2020 (vrátane troch nariadení z 1. júna 2018).

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora presadzuje vzhľadom na komplikovanosť legislatívy a potrebu prípravy štátnej správy a poľnohospodárskych subjektov 2-ročné prechodné

obdobie.